

4. SZ. MELLÉKLET

AZ EVANGÉLIKUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM TANULMÁNYI ÉS VIZSGASZABÁLYZATÁHOZ

Gyakorlati év Tanulmányi és vizsgaszabályzat

A lelkészjelölt az EHE hatodéves lelkészszakos hallgatója, aki gyakorlati évét tölti az EHE által megbízott mentor mellett a gyülekezeti szolgálatban. A gyakorlati év célja, hogy a lelkészjelölt – miután elméleti tanulmányait befejezte – megszerezze azokat a készségeket és gyülekezeti gyakorlatot, ami a lelkészi munkához szükséges.

A lelkészjelölt jogai

A lelkészjelölt az EHE hallgatója. Az EHE-től a gyakorlati évre vonatkozó ösztöndíjat kap, amelynek összegét a tanév kezdetéig állapítja meg az EHE gazdasági bizottsága.

A lelkészjelölt a gyakorló gyülekezetétől is részesül anyagi juttatásokban, melyek a következők:

- a gyülekezet biztosítja a lelkészjelölt lakhatását, illetve annak ellenértékét
- rezsiköltségét,
- napi egyszeri főétkezését, vagy annak ellenértékéért ösztöndíjat, amelyet a gyakorló gyülekezetek az EHE képviselőivel együtt a tanév kezdetéig állapítanak meg,
- a lelkészjelölt hitoktatói munkájáért az adott tanévben érvényes óradíjban részesül.

A lelkészjelölt kötelezései a gyülekezetben

A lelkészjelölt gyakorlati évét a számára kijelölt gyülekezetben végzi. Munkája hospitációval kezdődik és az önálló munkavégzés irányába halad. A haladás ütemét az egyetemmel összhangban a mentor határozza meg a lelkészjelölt személyes adottságainak figyelembevételével és a vele való folyamatos konzultáció alapján.

A lelkészjelölt munkavégzése mentora vezetésével a következőképpen épül fel:

- Hospitáció. A lelkészjelölt rendszeresen látogatja a mentora által tartott gyülekezeti alkalmakat, tapasztalatait kiértékeli mentorával.
- A lelkészjelölt önálló munkát is végez, ami istentiszteletek tartásából, hitoktatásból, illetve gyülekezeti csoportok vezetéséből, látogatásból és lelkipásztori beszélgetésekből áll. Hitoktatási munkájával kapcsolatban óraadói szerződést köt az Országos Egyházzal, amely jogosítja a hitoktatói óradíj felvételére. A lelkészjelölt maximum heti 6 hittanórát tarthat.
- Kazuális szolgálatok végzésében is részt vesz. Ez áll a szolgálatot megelőző, illetve az azt követő beszélgetésből, valamint a kazuális szolgálatban való részvételből. A kazuális szolgálatot övező lelkipásztori beszélgetésen való részvételét a mentor határozza meg. A gyakorlati év végére el kell jutnia egy ilyen típusú beszélgetés önálló vezetéséhez. Magában a kazuális cselekményben kezdetben hospitánsként vesz részt, azután a mentor meghatározza az alkalomnak azon elemeit, amelyeket a lelkészjelölt végez. A gyakorlati év végére el kell jutnia a lelkészjelöltnek addig, hogy képes legyen egy kazuális szolgálat önálló elvégzésére.
- A lelkészjelölt részt vesz a szentségek kiszolgáltatásában olyan módon, hogy mentora határozza meg, a szolgálatnak mely elemét végzi a lelkészjelölt. A gyakorlati év végére el kell jutnia a lelkészjelöltnek addig, hogy képes legyen a szentségek önálló kiszolgáltatására.
- A lelkészjelölt mentorával együtt részt vesz a lelkészi munkaközösség ülésein, valamint az egyházmegye életében, és ott szolgálatot is vállalhat.

A fent körvonalazott szolgálatok mennyiségét a mentor határozza meg, figyelembe véve a gyülekezeti életet és a lelkészjelölt személyes adottságait. Mindemellett a szolgálatok számát az EHE a következőképpen tartja kívánatosnak:

- heti legalább egy, legfeljebb kettő igeszolgálat,
- heti legalább egy, legfeljebb hat hittan vagy más gyülekezeti csoport,
- havi legalább egy, legfeljebb négy család-, illetve beteglátogatás.

A lelkészjelölt munkaideje 5 munkanap és két szabadnap. Utóbbi egy alkotó és egy pihenőnapból áll. Ennek biztosításáról a mentornak gondoskodnia kell. A szabadnapoknak a heti rendben való elhelyezése a mentor és a lelkészjelölt megbeszélése alapján történik. A szabadnapok kölcsönös igény alapján összegyűjthetők.

Mivel a Magyarországi Evangélikus Egyház hagyománya szerint Luther-kabátot szolgálati viseletként csak felavatott lelkészek hordanak, ezért a lelkészjelölt az alkalomhoz illő civil öltözkében végzi szolgálatát. Kazuális szolgálatok esetében a mellette Luther-kabátban álló mentor jelzi a gyülekezetnek a lelkészjelölt státuszát és hovatartozását.

A lelkészjelölt tanulmányi kötelességei

A lelkészjelölt, mint az EHE hallgatója felelősségteljes munkával tölti tanulmányait lezáró gyakorlati évét. A maga részéről legjobb igyekezete szerint megteszi a szükséges erőfeszítéseket annak érdekében, hogy elsajátítsa a lelkészi szolgálathoz szükséges gyakorlati ismereteket és tapasztalatokat. Szolgálatához méltó életvitelt tanúsít.

Részt vesz a gyakorlati évben tartott, az EHE által szervezett négy konzultáción. A konzultációt szervező oktatók instrukciói alapján felkészül a konzultációra, valamint aktív munkával és együttműködő magatartással járul hozzá a konzultáció eredményességéhez.

Minden konzultációnak része a gyülekezeti tapasztalatok feldolgozása. A négy konzultáció szakmai súlypontjai a következők:

1. Katechetika és poimenika
2. homiletika és pasztorálpszichológia
3. liturgika és kazuális szolgálatok
4. gyülekezetépítés, adminisztráció és egyházkormányzás.

A lelkészjelölt a gyakorlati év során saját szolgálati naplót vezet, amelybe bejegyz minden szakmai tevékenységét. A gyakorlati évet vezető oktatók kötelessége a szolgálati napló konzultációnkénti ellenőrzése.

A lelkészjelölt a tanév végén gyakorlati vizsgát tesz.

A vizsga az alábbi részekből áll:

1. Vizsgaistentisztelet.

Követelmény: A vizsgaistentisztelettel kapcsolatos homiletikai dolgozatnak egy héttel a vizsgaistentisztelet előtt meg kell érkeznie az EHE-re és az illetékes püspöki hivatalba. Tartalmaznia kell az exegetikai munka azon eredményeit, amelyeknek az igehirdetés szempontjából jelentőségük van. Tartalmazza a meditációs munka eredményeit, vagyis azokat a rendszeres teológiai megfontolásokat, amelyek a textus teológiai tartalmának közvetítéséhez szükségesek. Tartalmazza továbbá azokat az illusztrációs anyagokat, amelyeket a készülés során figyelembe vett. Tartalmazza az igehirdetés szerkezeti vázlatát, végül pedig az igehirdetés és az imádságok szövegét. A vizsgaistentiszteleten az igehirdetés szövegén változtathat a lelkészjelölt, a bírálat a szószéken elhangzott szöveget veszi figyelembe.

A vizsgaistentisztelet a lelkészjelölt gyakorló gyülekezetében a gyakorlati év negyedik negyedében történik, és részt vesz rajta a vizsgabizottság is. A vizsgabizottság tagjai: a

lelkészjelölt lakóhelye szerinti egyházkerület püspöke, vagy a képviselőjében küldött lelkész; az EHE képviselőjében egy a hatodévet szervező oktató, vagy a képviselőjében küldött teológiai tanár; a lelkészjelölt mentora; egy, a gyülekezet által kiküldött gyülekezeti tag. A vizsgaistentiszteletet követően a vizsgabizottság a lelkészjelölttel együtt megbeszéli és értékeli az istentiszteletet.

Az értékelés szempontjai:

- az exegetikai munka szakszerűsége a bibliai, a rendszeres és a gyakorlati teológia szempontjából,
- a textusban fellelhető teológiai témák felismerésének és feldolgozásának módja, az igehirdetés rendszeres teológiai megalapozottsága és tartalma,
- az igehirdetés gyülekezetszerűsége,
- az igehirdetés világos, aktuális és textusszerű mondanivalójának megtalálása,
- az igehirdetés nyelvi és stilisztikai minősége, valamint előadásmódja,
- a teljes istentisztelet liturgikus vezetése.

2. Vizsgatanítás: A lelkészjelölt katechetikai dolgozatának egy héttel a vizsgatanítás időpontja előtt meg kell érkeznie az EHE-re és az illetékes püspöki hivatalba. A dolgozat tartalmazza:

- a hittan csoport összetételének, valamint a hittanóra körülményeinek leírását,
- a hittanóra elhelyezését a tanítási folyamatban,
- a tanítással kapcsolatos didaktikai és metodikai döntések indoklását
- és az óravázlatot.

A vizsgatanítás a lelkészjelölt gyakorló gyülekezetében a gyakorlati év negyedik negyedévében történik, melyen részt vesz a vizsgabizottság is. A vizsgabizottság tagjai: a lelkészjelölt lakóhelye szerinti egyházkerület püspöke, vagy a képviselőjében küldött lelkész; az EHE képviselőjében egy a hatodévet szervező oktató, vagy a képviselőjében küldött teológiai tanár; a lelkészjelölt mentora; egy a gyülekezet által kiküldött gyülekezeti tag. A vizsgatanítást követően a vizsgabizottság a lelkészjelölttel együtt megbeszéli és értékeli a tanítást. Az értékelés szempontjai:

- a dolgozat értékelése,
- a tanítás tisztasága és átláthatósága teológia szempontból
- az óra szerkezeti felépítése, súlypontok elhelyezése, gazdálkodás az idővel,
- kommunikációs szempontok (az anyag átadásának módja a csoport összetételének, életkorának figyelembevételével)
- módszertani szempontok (a feladatok és a módszerek kiválasztása a csoport összetételének, életkorának figyelembevételével; az óra koherenciája és változatossága)

A mentor szerepe a hatodéves képzésben

A mentorok kiválasztása pályázat útján történik. Az EHE az egyházi sajtóban hirdeti meg a pályázatot minden év február 15-ig. A pályázati kiírás tartalmazza a pályázati feltételeket.

A mentor jogai

- A mentor mint az EHE-vel szerződésben álló lelkész szakoktatói feladatokat lát el.
- Munkájáért az EHE-től mentori támogatást kap, amelynek összegét a tanévet megelőzően az EHE gazdasági bizottsága határozza meg.
- A mentor konzultációkkal kapcsolatos útiköltségét, illetve az EHE területén kívül tartott konzultációk ellátási díjait az EHE fizeti.

A mentor kötelességei

- Részt vesz az EHE által szervezett felkészítésen, amelyre a tanévet megelőző júniusban kerül sor.
- Legjobb tudása szerint vezeti a lelkészjelöltet a lelkészi pálya gyakorlati ismereteinek megszerzése felé.
- Gyülekezetét felkészíti a lelkészjelölt fogadására, és gondja van rá, hogy a gyülekezet és a lelkészjelölt között megfelelő kapcsolat épüljön ki.
- Bevezeti a lelkészjelöltet az illetékes lelkészi munkaközösségbe.
- Legalább heti egyszer konzultációt tart a lelkészjelölttel. Ez a beszélgetés tartalmazza az elvégzett munka értékelését, a tapasztalatok feldolgozását, és figyelemmel kíséri a lelkészjelölt lelki fejlődését és hivatástudatának formálódását. A mentor naplót vezet a lelkészjelölttel végzett konzultációkról és ellenőrzi a lelkészjelölt lelkészi naplóját.
- A mentor részt vesz az EHE által szervezett konzultációk mentori napjain, felkészül a konzultációra, valamint aktív munkával és együttműködő magatartással járul hozzá a konzultáció eredményességéhez.
- A lelkészjelölttel kapcsolatban esetlegesen felmerülő problémákat igyekszik lelkipásztori módon megoldani, ha szükséges, a problémamegoldó beszélgetésbe bevonják az EHE illetékes oktatóit.
- Mint a vizsgabizottság tagja, részt vesz a lelkészjelölt vizsgaistentiszteletén és vizsgatanításán, valamint az ezeket értékelő beszélgetéseken.

Az EHE szenátusa elfogadta 2014. szeptember 5-i ülésén. Határozatszám: 404/6/2014.